

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 181g/2025, nr. 184g/2025, nr. 204g/2025 și nr. 212g/2025

privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 18 alin. (1) și 19 alineatele (2), (3), (6) și (7) din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative

(evaluarea extraordinară a judecătorilor [2])

CHIȘINĂU

13 noiembrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 7 august 2025, la 12 august 2025,
la 24 septembrie 2025 și, respectiv, la 8 octombrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 noiembrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, după cum urmează:

(a) textul „doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior” din articolul 18 alin. (1);

(b) textele „termen de cel mult 30 de zile” și „depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației” din articolul 19 alin. (2);

(c) textul „un complet de judecată format din 3 judecători” din articolul 19 alin. (2);

(d) textul „[î]n perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din articolul 19 alin. (3);

(e) textul „Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” din articolul 19 alin. (6);

(f) textul „[d]ecizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 19 alin. (7),
ridicate de dl avocat Petru Balan, în interesele nei Ala Malii, în dosarul nr. 3-6/2025, în interesele dlui Dorin Dulghieru, în dosarul nr. 3-8/2025, și

în interesele dnei Oxana Mironov, în dosarul nr. 3-13/2025, precum și de dl Grigore Dașchevici, parte în dosarul nr. 3-12/2025, toate pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dnele judecătore Stela Procopciuc, Diana Stănilă, Stella Bleșceaga și de dnii judecători Ion Munteanu și Vladislav Gribincea, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, pe baza pct. 18 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, căruia i-a atribuit numărul 181g/2025.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

Circumstanțele cauzei nr. 3-6/2025 (sesizarea nr. 181g/2025)

4. Doamna Ala Malii, judecătoare la Curtea de Apel Centru, este subiect al evaluării externe a judecătorilor, pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252 din 17 august 2023. În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii i-a trimis Comisiei de evaluare informațiile referitoare la dna Ala Malii, în calitate de judecătoare la Curtea de Apel Centru.

5. La 25 martie 2025, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de evaluare¹ și i-a propus Consiliului Superior al Magistraturii să constate nepromovarea evaluării de către dna Ala Malii.

6. Prin Hotărârea nr. 285/24 din 11 iunie 2025², Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat raportul Comisiei, a constatat nepromovarea evaluării, a dispus eliberarea din funcție a dnei Ala Malii și a privat-o de dreptul de a exercita funcția de judecător și alte funcții de demnitate publică timp de 5 ani, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

7. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, dna Ala Malii a contestat-o în fața Curții Supreme de Justiție.

8. În cadrul procedurii de examinare a contestației, dl avocat Petru Balan a ridicat, în interesele dnei Ala Malii, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, menționate la § 1 literele (b) și (d)-(f), precum și a textului „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” din articolul 19 alin. (1) din aceeași Lege.

9. Printr-o încheiere din 1 august 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a normelor menționate la §

¹ Raportul Comisiei de evaluare nu a fost publicat.

² Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost publicată.

1 literele (b) și (d)-(f). Totodată, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea în partea referitoare la textul „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” din articolul 19 alin. (1) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, reținând inaplicabilitatea acestei prevederi în cauza judecată. Curtea Supremă de Justiție a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 3-8/2025 (sesizarea nr. 184g/2025)

10. Domnul Dorin Dulghieru, judecător la Curtea de Apel Centru, este subiect al evaluării externe a judecătorilor, pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252 din 17 august 2023. În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii i-a trimis Comisiei de evaluare informațiile referitoare la dl Dorin Dulghieru, în calitate de judecător la Curtea de Apel Centru.

11. La 15 aprilie 2025, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de evaluare³ și i-a propus Consiliului Superior al Magistraturii să constate nepromovarea evaluării de către dl Dorin Dulghieru.

12. Prin Hotărârea nr. 326/26 din 20 iunie 2025⁴, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat raportul Comisiei, a constatat nepromovarea evaluării, a dispus eliberarea din funcție a dlui Dorin Dulghieru și l-a privat de dreptul de a exercita funcția de judecător și alte funcții de demnitate publică timp de 6 ani, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

13. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, dl Dorin Dulghieru a contestat-o în fața Curții Supreme de Justiție.

14. În cadrul procedurii de examinare a contestației, dl avocat Petru Balan a ridicat, în interesele dlui Dorin Dulghieru, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, menționate la § 1 literele (a)-(b) și (d)-(f), precum și a textului „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” din articolul 19 alin. (1) din aceeași Lege.

15. Printr-o încheiere din 4 august 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a normelor menționate la § 1 literele (a)-(b) și (d)-(f). Totodată, Curtea Supremă de Justiție a respins cererea în partea referitoare la textul „în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv” din articolul 19 alin. (1) din Legea nr. 252 din 17 august 2023. Curtea Supremă de Justiție a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 3-13/2025 (sesizarea nr. 204g/2025)

16. Doamna Oxana Mironov, judecătoare la Curtea de Apel Nord, este subiect al evaluării externe a judecătorilor, pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252 din 17 august 2023. În acest sens, Consiliul Superior al

³ Raportul Comisiei de evaluare nu a fost publicat.

⁴ Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost publicată.

Magistraturii i-a trimis Comisiei de evaluare informațiile referitoare la dna Oxana Mironov, în calitate de judecătoare la Curtea de Apel Nord.

17. La 8 iulie 2025, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de evaluare⁵ și i-a propus Consiliului Superior al Magistraturii să constate nepromovarea evaluării de către dna Oxana Mironov.

18. Prin Hotărârea nr. 396/31 din 22 iulie 2025⁶, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat raportul Comisiei, a constatat nepromovarea evaluării, a dispus eliberarea din funcție a dnei Oxana Mironov și a privat-o de dreptul de a exercita funcția de judecător și alte funcții de demnitate publică timp de 6 ani, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

19. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, dna Oxana Mironov a contestat-o în fața Curții Supreme de Justiție.

20. În cadrul procedurii de examinare a contestației, dl avocat Petru Balan a ridicat, în interesele dnei Oxana Mironov, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, menționate la § 1 literele (b) și (d)-(f).

21. Printr-o încheiere din 12 septembrie 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a normelor menționate la § 1 literele (b) și (d)-(f). Curtea Supremă de Justiție a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 3-12/2025 (sesizarea nr. 212g/2025)

22. Domnul Grigore Dașchevici, judecător la Curtea de Apel Centru, este subiect al evaluării externe a judecătorilor, pe baza mecanismului instituit prin Legea nr. 252 din 17 august 2023. În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii i-a trimis Comisiei de evaluare informațiile referitoare la dl Grigore Dașchevici, în calitate de judecător la Curtea de Apel Centru.

23. La 7 mai 2025, Comisia de evaluare a aprobat Raportul de evaluare⁷ și i-a propus Consiliului Superior al Magistraturii să constate nepromovarea evaluării de către dl Grigore Dașchevici.

24. Prin Hotărârea nr. 368/30 din 15 iulie 2025⁸, Consiliul Superior al Magistraturii a acceptat raportul Comisiei, a constatat nepromovarea evaluării, a dispus eliberarea din funcție a dlui Grigore Dașchevici și l-a privat de dreptul de a exercita funcția de judecător și alte funcții de demnitate publică timp de 6 ani, începând cu data rămânerii definitive a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

25. Nefiind de acord cu hotărârea menționată, dl Grigore Dașchevici a contestat-o în fața Curții Supreme de Justiție.

26. În cadrul procedurii de examinare a contestației, dl Grigore Dașchevici a ridicat excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252

---

⁵ Raportul Comisiei de evaluare nu a fost publicat.

⁶ Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost publicată.

⁷ Raportul Comisiei de evaluare nu a fost publicat.

⁸ Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nu a fost publicată.

din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, menționate la § 1 literele (b)-(f).

27. Printr-o încheiere din 2 octombrie 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate a normelor menționate la § 1 literele (b)-(f). Curtea Supremă de Justiție a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

28. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și niciun alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...]”

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

[...]”

Articolul 53 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 76 Intrarea în vigoare a legii

„Legea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei. Nepublicarea legii atrage inexistența acesteia.”

Articolul 102 Actele Guvernului

„(1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

(3) Ordonanțele se emit în condițiile articolului 106².

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

(5) Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.”

Articolul 116 Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

[Art. 116 alin. (3),(4) abrogate prin Legea nr. 120 din 23.09.2021, în vigoare 01.04.2022]

(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora.

(5¹) Judecătorii au doar imunitate funcțională în condițiile legii.

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.

(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

Articolul 119 Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și organele de stat competente pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

Articolul 131 Bugetul public național

„[...]”

(4) Orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

[...]”

29. Prevederile relevante ale Legii nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative sunt următoarele:

Articolul 18
Examinarea rezultatelor evaluării de către
Consiliul Superior al Magistraturii sau de către Consiliul Superior al
Procurorilor

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor examinează rezultatele evaluării în ședință, în baza dosarului de evaluare recepționat de la comisia de evaluare. Subiectul evaluării poate prezenta informații suplimentare pe care le consideră relevante **doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior**. Reprezentantul comisiei de evaluare și subiectul evaluării, în persoană, sunt în drept să își prezinte poziția.

[...]”

Articolul 19
Contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii
sau a Consiliului Superior al Procurorilor

„(1) Prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată de către subiectul evaluării sau de către comisia de evaluare în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv.

(2) Contestăția se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează **în termen de cel mult 30 de zile de un complet de judecată format din 3 judecători** care au promovat evaluarea. Nu se admite recuzarea întregului complet de judecată, precum și **depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației**.

(3) Depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor. **În perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție**, iar procurorul vizat nu poate emite acte procesuale pentru realizarea atribuțiilor prevăzute la art. 52 alin. (1) pct. 22), 23), 25) și la art. 53¹ alin. (2) lit. c)–d) și h) din Codul de procedură penală nr. 122/2003.

(4) Contestăția se examinează în ședință publică, la care sunt invitați, pentru prezentarea poziției, subiectul evaluării, reprezentantul consiliului respectiv și reprezentantul comisiei de evaluare.

(5) Curtea Supremă de Justiție:

1) respinge contestația;

2) admite contestația și:

a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către comisia de evaluare;

b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către consiliul respectiv;

c) constată promovarea sau nepromovarea evaluării în cazul anulării hotărârii consiliului respectiv emise după reluarea procedurii de evaluare.

(6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării.

(7) Decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepțiilor de neconstituționalitate

30. Referitor la textul „doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior” din articolul 18 alin. (1) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorul sesizării nr. 184g/2025 consideră, în linii generale, că procedurile stabilite în fața Consiliului Superior al Magistraturii sunt extrem de rigide în materia termenului de examinare și limitează posibilitatea subiecților evaluării de a se apăra. Totodată, prevederile contestate creează riscul ca dreptul la apărare și caracterul echitabil al procedurilor să devină iluzorii și ineficiente. Prin urmare, textul criticat contravine articolelor 7, 20 și 26 din Constituție.

31. Referitor la textul „un complet de judecată format din 3 judecători” din articolul 19 alin. (2) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorul sesizării nr. 212g/2025 susține că acesta contravine articolului 20 din Constituție, deoarece are un caracter limitativ în raport cu prevederile Codului administrativ. Potrivit autorului, la examinarea contestațiilor în baza Legii nr. 252 din 17 august 2023, Curtea Supremă de Justiție nu poate decide judecarea acestor cauze în complete de 5 sau, după caz, de 9 judecători, spre deosebire de alte categorii de litigii. Totodată, autorul excepției afirmă că judecarea contestației într-un complet de 3 judecători trezește dubii referitoare la imparțialitatea completului de judecată al Curții Supreme de Justiție și la unele influențe instituționale din partea Consiliului Superior al Magistraturii asupra magistraților.

32. Cu referire la articolul 19 alin. (6) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorii sesizărilor susțin că la exercitarea controlului judecătoresc Curtea Supremă de Justiție nu are competența să verifice dacă Consiliul Superior al Magistraturii a justificat în mod suficient severitatea interdicțiilor aplicate și, după caz, să le modifice.

33. Autorii sesizărilor menționează că exercitarea controlului judiciar al „erorilor procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare” și al „circumstanțelor de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” fără posibilitatea instanței de a verifica proporționalitatea și caracterul justificat al duratei interdicției de a ocupa o funcție de demnitate publică de către subiectul evaluat negativ (de la 5 la 7 ani) contravine articolului 20 din Constituție. În opinia autorilor, limitarea controlului judecătoresc al actelor administrative ale Consiliului Superior al Magistraturii nu se încadrează în standardul constituțional prevăzut la articolul 53 alin. (1) din Constituție.

34. Referitor la textul „[d]ecizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 19 alin. (7) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorii excepțiilor consideră că acesta contravine articolului 119 din Constituție, care garantează dreptul la o cale de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

35. Referitor la textul „[î]n perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din articolul 19 alin. (3) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorii sesizărilor afirmă că, deși

proiectul de lege care a vizat modificările normative contestate are un impact în privința cheltuielilor bugetare și activității Curții Supreme de Justiție, Guvernul nu a adoptat un aviz la proiectul de lege printr-o hotărâre de guvern, ci printr-o decizie protocolară. În acest sens, autorii consideră că au fost încălcate articolele 76, 102 și 131 alin. (4) din Constituție. În același timp, prevederile contestate nu sunt previzibile și nu sunt formulate cu suficientă precizie, fapt care contravine articolului 23 alin. (2) din Constituție.

36. Mai mult, cu referire la articolele 43 și 116 din Constituție, autorii mai afirmă că scopul real al instituirii interdicției de a pronunța acte judecătorești în perioada examinării contestației este de a înlătura unii judecători de la procedurile judiciare aflate în curs de examinare, nu cel de a eficientiza mecanismele de monitorizare și evaluare. În opinia autorilor, prin adoptarea acestor prevederi, există o ingerință directă în activitatea de administrare a justiției, fapt care afectează principiul independenței judecătorilor.

B. Aprecierea Curții

37. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

38. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, ține de competența Curții Constituționale.

39. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de părțile în proces. Astfel, Curtea constată că excepțiile sunt formulate de subiectele cărora li s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

40. Obiecte ale excepțiilor de neconstituționalitate sunt prevederile menționate la § 1 de mai sus. Prevederile enumerate la § 1 literele (a)-(b) și (d)-(e) nu au mai fost supuse controlului de constituționalitate.

41. Totodată, Curtea constată că textul „de un complet de judecată format din 3 judecători” din articolul 19 alin. (2) și textul „[d]ecizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 19 alin. (7) din Legea nr. 252 din 17 august 2023 au constituit anterior obiecte ale controlului constituționalității din perspectiva aceluiași critici de neconstituționalitate, *i.e.* existența dubiilor referitoare la imparțialitatea completului de judecată al Curții Supreme de Justiție, precum și lipsa căilor de atac împotriva deciziei instanței supreme. În acest sens, Curtea a pronunțat Decizia nr. 153 din 23 octombrie 2025.

42. Referitor la textul „de un complet de judecată format din 3 judecători” din articolul 19 alin. (2) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea a menționat că, potrivit Constituției, legislatorul are prerogativa de a reglementa, prin lege organică, organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești și a contenciosului administrativ (articolul 72 alin. (3) lit. e)), precum și procedura de judecare a cauzelor (articolul 115 alin. (4)). În exercitarea acestor prerogative, legislatorul a prevăzut că contestațiile împotriva hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor se depun la Curtea Supremă de Justiție și

se examinează „[...] de un complet de judecată format din 3 judecători care au promovat evaluarea” (a se vedea articolul 19 alin. (2) din Legea nr. 252 din 17 august 2023). Curtea a notat că persoana supusă evaluării, în caz de dezacord cu decizia de nepromovare a Consiliului Superior al Magistraturii, poate contesta hotărârea consiliului respectiv la Curtea Supremă de Justiție, care este, potrivit articolului 115 alin. (1) din Constituție, instanța judecătorească supremă din Republica Moldova. De asemenea, Curtea a notat că dispozițiile constituționale prin care judecătorilor li se conferă independență, imparțialitate și inamovibilitate în exercițiul funcției (articolul 116 alin. (1) din Constituție) împreună cu exigențele referitoare la abilitățile și experiențele profesionale impuse judecătorilor Curții Supreme de Justiție (a se vedea articolul 7 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție) asigură, la modul abstract, subiectele evaluării cu garanțiile unui proces echitabil. În același timp, Curtea a reținut că, în eventualitatea unor circumstanțe care ar putea trezi dubii referitoare la imparțialitatea unui judecător care participă la examinarea cauzei, părțile procesului dispun de instrumente procedurale suficiente pentru a înlătura magistratul incompatibil de la judecarea cauzei. Din acest motiv, Curtea nu a considerat incident articolul 20 din Constituție (a se vedea DCC nr. 153 din 23 octombrie 2025, §§ 24-25).

43. Referitor la textul „[d]ecizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 19 alin. (7) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea a reafirmat că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judiciare. Articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în condițiile legii”. Dreptul la un dublu grad de jurisdicție, garantat de articolul 2 § 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană, se referă doar la unele cazuri din materia penală. De asemenea, în cauza *Xhoxhaj v. Albania*, 9 februarie 2021, §§ 240-246, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că procedurile de verificare extraordinară a integrității judecătorilor și a procurorilor nu au putut fi asimilate unei acuzații în materie penală din perspectiva articolului 6 § 1 din Convenția Europeană. Cu referire la gradul de severitate al măsurilor prevăzute în cazul nepromovării evaluării, Curtea a reținut că eliberarea din funcție reprezintă o sancțiune caracteristică unei abateri disciplinare și, în acest caz, nu poate fi calificată ca o pedeapsă. Totodată, Curtea a reiterat că dreptul la un dublu grad de jurisdicție se realizează în condițiile legii și, prin urmare, este de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate, cu respectarea prevederilor Constituției. Prin urmare, Curtea nu a constatat incidența articolului 119 din Constituție (a se vedea DCC nr. 153 din 23 octombrie 2025, §§ 28-30 și jurisprudența citată acolo).

44. Așadar, întrucât nu au intervenit elemente noi care să facă necesară reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în decizia menționată referitoare la aceste capete din sesizări își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

45. În ceea ce urmează, Curtea va analiza aplicabilitatea celorlalte capete din sesizări în cauzele în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

46. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cadrul a patru cauze cu privire la examinarea contestațiilor împotriva deciziilor Consiliului Superior al Magistraturii privind acceptarea raportului de nepromovare a evaluării externe de către dnele judecătoare Ala Malîi și Oxana Mironov, precum și de dnii judecători Dorin Dulghieru și Grigore Dașchevici. Curtea admite că textele: (i) „doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior” din articolul 18 alin. (1); (ii) „termen de cel mult 30 de zile” din articolul 19 alin. (2); (iii) „[î]n perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din articolul 19 alin. (3); (iv) „Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” din articolul 19 alin. (6) – toate din Legea nr. 252 din 17 august 2023 ar putea fi aplicate în cauzele în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

47. Referitor la textul „depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației” din articolul 19 alin. (2) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea constată că nici din circumstanțele cauzelor reflectate în sesizările depuse, nici din înregistrările video ale ședințelor de examinare a cauzelor la etapa fondului⁹ nu reiese că autorii sesizărilor ar fi formulat cereri de recuzare pe care completul de judecată le-ar fi calificat ca fiind depuse „cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației”. Din acest motiv, autorii excepțiilor nu au demonstrat în ce măsură norma contestată este aplicabilă la soluționarea litigiilor, situația proiectată de către autori fiind ipotetică (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 11 din 1 februarie 2022, § 16). Astfel, eventuala declarare a neconstituționalității prevederilor contestate sub aspectul invocat în sesizări nu le poate servi autorilor excepțiilor (a se vedea DCC nr. 142 din 7 noiembrie 2024, § 21). Mai mult, Curtea constată și lipsa argumentelor în sesizări în această privință. Prin urmare, în acest capăt al său, sesizarea este inadmisibilă.

48. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorilor sesizărilor, dacă prevederile contestate aplicabile la soluționarea cauzelor reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 25).

---

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=qrQdXaDGDbc>;
https://www.youtube.com/watch?v=oFr_4m-rRVg;
<https://www.youtube.com/watch?v=P8LY2Drukxs>;
<https://www.youtube.com/watch?v=1K8LIWhrEwA>;
<https://www.youtube.com/watch?v=FUKZ8cGBX28>;
<https://www.youtube.com/watch?v=7lzxIGIWxes>

49. Autorii excepțiilor susțin că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) (*statul Republica Moldova*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 alin. (2) (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*), 53 (*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*), 76 (*intrarea în vigoare a legii*), 102 (*actele Guvernului*), 116 (*statutul judecătorilor*), 119 (*folosirea căilor de atac*) și 131 alin. (4) (*bugetul public național*) din Constituție.

50. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolele 1, 4, 6, 7 și 23 din Constituție nu pot fi invocate de sine stătător. Pentru a fi incidente, autorul trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 167 din 6 decembrie 2022, § 22; DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19). De asemenea, articolul 54 din Constituție îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Abia în cadrul analizei ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție, Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (a se vedea DCC nr. 101 din 29 august 2023, § 22).

51. Referitor la textul „termen de cel mult 30 de zile” din articolul 19 alin. (2) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea menționează că autorii excepțiilor nu au prezentat argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale invocate. Curtea reiterează că simpla trimitere la norma contestată, fără explicarea pretensei neconformități cu prevederile constituționale incidente, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea fondului sesizărilor formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională i-ar înlocui pe autori în invocarea argumentelor de neconstituționalitate și ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 50 din 10 aprilie 2025, § 26).

52. În mod similar, în textul sesizării nr. 184g/2025, autorul a supus criticii textul „doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior” din articolul 18 alin. (1) din Legea nr. 252 din 17 august 2023 prin prisma articolelor 7, 20 și 26 din Constituție, numai prin invocarea generală a unei pretense limitări a dreptului la apărare al subiecților evaluării și a caracterului echitabil al procedurilor în fața Consiliului Superior al Magistraturii, fără a preciza exact în ce constă neconstituționalitatea normelor atacate. Prin urmare, Curtea constată caracterul nefondat al excepției în acest capăt al său.

i) Interdicția aplicată judecătorilor de a emite acte judecătorești de dispoziție în perioada examinării contestației

53. Referitor la textul „[î]n perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din articolul 19 alin. (3) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, autorii excepțiilor au formulat, deopotrivă, critici de neconstituționalitate extrinseci și intrinseci.

54. Cu referire la incidența articolelor 76, 102 și 131 alin. (4) din Constituție, autorii sesizărilor au pretins că proiectul de lege are un impact

asupra bugetului de stat și a fost adoptat cu avizul Guvernului, aprobat printr-o decizie protocolară. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că este competentă să verifice constituționalitatea legilor sub aspect procedural dacă autorul excepției de neconstituționalitate demonstrează că a fost afectat în mod personal prin preținsele erori ale legislativului (a se vedea DCC nr. 83 din 19 iulie 2024, § 27; DCC nr. 32 din 27 februarie 2025, § 22).

55. Referitor la pretinsa lipsa de claritate și de previzibilitate a normei contestate sub aspectul articolului 23 alin. (2) din Constituție, Curtea reiterează că o normă de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să-i permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțe, consecințele acestei conduite (a se vedea DCC nr. 32 din 19 martie 2020, § 25). Autorii excepțiilor nu au demonstrat că destinatarii legii se află în imposibilitatea de a stabili sensul textului de lege criticat, inclusiv cu ajutorul interpretării acestuia de către instanțele judecătorești, prin recurgerea la consiliere juridică sau prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, pornind de la sensul textului criticat. De asemenea, Curtea subliniază că destinatarii prevederilor contestate sunt judecătorii și procurorii, subiecți care posedă un nivel înalt de pregătire juridică și de calificare profesională.

56. Referitor la incidența articolului 20 din Constituție din perspectiva textului contestat, Curtea menționează că autorii excepțiilor nu au prezentat argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu norma constituțională, motiv pentru care acesta nu urmează a fi reținut (a se vedea § 51 *supra*).

57. Cu referire la incidența articolelor 43 și 116 din Constituție, autorii excepțiilor au susținut că scopul real al instituirii interdicției de a emite acte judecătorești în perioada examinării contestației este cel de a-i înlătura pe unii judecători de la procedurile judiciare aflate în curs de examinare, și nu de a eficientiza mecanismele de monitorizare și de evaluare. În opinia autorilor, prin adoptarea acestor prevederi, a avut loc o ingerință directă a legislativului în activitatea de administrare a justiției, fapt care afectează principiul independenței judecătorilor.

58. Referitor la articolul 43 din Constituție, Curtea a subliniat în jurisprudența sa că dreptul la muncă nu este un drept absolut. Condițiile de exercitare a acestui drept fundamental sunt susceptibile de a fi modificate conform necesităților dictate de realitățile societății, fiind totodată reglementate uniform de legislație (a se vedea DCC nr. 123 din 3 octombrie 2024, §§ 23-24).

59. Curtea notează că interdicția aplicată judecătorului evaluat negativ de a emite acte judecătorești de dispoziție în perioada examinării contestației sale constituie o măsură de precauție care urmărește să protejeze imaginea sistemului judiciar în ansamblu, precum și încrederea justițiabililor în actul de justiție. Astfel, Curtea observă că decizia legislatorului de a împiedica judecătorii care nu au promovat evaluarea să emită acte de dispoziție se aplică în privința unei situații în care este pusă la îndoială integritatea judecătorului, care intervine după ce Consiliul Superior al Magistraturii constată existența unor dovezi care confirmă că un judecător nu corespunde cerințelor de integritate etică și financiară. Legitimitatea scopului urmărit de legislator se

exprimă prin necesitatea de a consolida percepția unui observator independent în calitatea actului de justiție și de a-i înlătura de la înlăptuirea justiției pe judecătorii asupra cărora planează dubii de integritate, chiar și în lipsa unei hotărâri definitive.

60. Totodată, Curtea observă și faptul că interdicția de a pronunța acte judecătorești de către judecătorul evaluat negativ reprezintă o măsură provizorie, aplicabilă doar în perioada examinării contestației de către Curtea Supremă de Justiție (articolul 19 alin. (3) din Legea nr. 252 din 17 august 2023), care are loc în termen de cel mult 30 de zile (articolul 19 alin. (2) din Legea menționată).

61. Referitor la articolul 116 din Constituție, Curtea constată că norma criticată nu atentează la garanțiile independenței, imparțialității și inamovibilității judecătorilor. Până la dobândirea caracterului definitiv al hotărârii de nepromovare a evaluării, din prevederile Legii nr. 252 din 17 august 2023 nu rezultă impunerea altor interdicții în privința judecătorilor evaluați negativ, în afară de imposibilitatea acestora de a pronunța acte judecătorești de dispoziție. Prin urmare, judecătorul vizat nu este privat de dreptul de a beneficia în perioada respectivă de garanțiile sale materiale și sociale, spre deosebire, de exemplu, de situația în care acesta este suspendat din funcție în legătură cu începerea urmăririi penale în privința sa (a se vedea, *per a contrario*, articolul 24 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului). Din aceste motive, Curtea nu va reține incidența articolelor 43 și 116 din Constituție.

ii) Lipsa competenței Curții Supreme de Justiție de a modifica durata interdicției aplicate subiectului evaluat negativ de a ocupa funcții de demnitate publică (5-7 ani)

62. Referitor la articolul 19 alin. (6) din Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea observă că autorii excepțiilor contestă lipsa competenței Curții Supreme de Justiție de a modifica durata interdicției de a ocupa funcții de demnitate publică (de la 5 la 7 ani), aplicată de către Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, de Consiliul Superior al Procurorilor.

63. Totodată, autorii sesizărilor afirmă că exercitarea controlului judiciar al „erorilor procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare” și al „circumstanțelor de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” fără posibilitatea instanței de a verifica proporționalitatea și caracterul justificat al duratei interdicției de a ocupa o funcție de demnitate publică de către subiectul evaluat negativ (de la 5 la 7 ani) contravine articolelor 1, 4, 20, 26 și 53 din Constituție.

64. În același timp, autorii sesizărilor pun în discuție principiul individualizării interdicției de a ocupa funcții de demnitate publică (5-7 ani), prin prisma unui control judiciar efectiv și suficient.

65. Din perspectiva articolului 20 din Constituție, Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie unul practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act care

reprezintă o ingerință în exercitarea drepturilor lor (a se vedea HCC nr. 5 din 3 martie 2022, § 60; HCC nr. 5 din 14 februarie 2023, § 42).

66. Cu referire la articolul 26 din Constituție, Curtea a reținut că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și posibilităților pe care persoanele le au, potrivit legii, în vederea apărării intereselor lor (a se vedea HCC nr. 22 din 6 august 2020, § 29; HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 36).

67. Curtea observă că Legea nr. 252 din 17 august 2023 le oferă subiectului evaluării și comisiei de evaluare, deopotrivă, posibilitatea de a contesta la Curtea Supremă de Justiție hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la acceptarea sau neacceptarea raportului de evaluare (articolul 19 alin. (1)). Contestația urmează a fi examinată în termen de cel mult 30 de zile de un complet de judecată format din 3 judecători care au promovat evaluarea (articolul 19 alin. (2)). Prin urmare, Curtea constată că legislatorul a stabilit o cale de atac împotriva deciziilor Consiliului Superior al Magistraturii/Consiliului Superior al Procurorilor privind soluția pe marginea raportului de evaluare.

68. În această cauză, autorii sesizărilor au contestat la Curtea Supremă de Justiție hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la acceptarea raportului Comisiei și constatarea nepromovării evaluării. *Ope legis*, hotărârea Consiliului de nepromovare a evaluării are ca efect: (i) eliberarea din funcție a judecătorului, (ii) interdicția de a exercita funcția de judecător și alte funcții de demnitate publică timp de 5-7 ani din data rămânării definitive a hotărârii Consiliului, (iii) lipsirea de dreptul la indemnizația unică de concediere și (iv) lipsirea de dreptul la pensia specială (a se vedea articolul 18 alineatele (5) și (6) din Legea nr. 252 din 17 august 2023).

69. În ceea ce privește interdicția de a exercita funcția de judecător sau, după caz, de procuror și alte funcții de demnitate publică timp de 5-7 ani, Curtea a reținut în jurisprudența sa că aceasta urmărește să asigure integritatea funcției judiciare și încrederea publicului în sistemul justiției și că aceasta este proporțională cu situația care a determinat-o și nu aduce atingere existenței dreptului la muncă (a se vedea HCC nr. 2 din 16 ianuarie 2025, § 222). Această interdicție, fiind dictată de natura excepțională a instituției de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor și de necesitatea de a asigura integritatea funcției judiciare și încrederea publicului în sistemul justiției, trebuie privită și ca o măsură de precauție menită să asigure integritatea în exercițiul tuturor funcțiilor de demnitate publică. Totodată, Curtea a recunoscut că, din perspectiva principiului individualizării sancțiunii, normele care reglementează procedura de evaluare trebuie să-i permită Consiliului Superior al Magistraturii să aplice interdicția pentru o perioadă care să aibă în vedere circumstanțele particulare ale cauzei (*ibidem*, § 223).

70. În sensul prevederilor Legii nr. 252 din 17 august 2023, Curtea observă că sancțiunea de bază instituită de către legislator ca urmare a nepromovării evaluării extraordinare o constituie eliberarea din funcție a subiectului vizat, în timp ce interdicția de a exercita funcții de demnitate publică timp de 5-7 ani, lipsirea de dreptul la indemnizația unică de

concediere și lipsirea de dreptul la pensia specială reprezintă consecințe ale evaluării negative și eliberării din funcție.

71. Cu referire la limitele competențelor Curții Supreme de Justiție în materia examinării contestațiilor în procedurile de *vetting*, Curtea constată că, potrivit competenței atribuite prin Legea nr. 252 din 17 august 2023, Curtea Supremă de Justiție poate admite contestația doar dacă constată că, (i) în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că (ii) există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării (articolul 19 alin. (6)). Din prevederile menționate rezultă că legalitatea și temeinicia hotărârilor CSM și ale CSP pot fi verificate de către Curtea Supremă de Justiție doar din perspectiva acestor două teze.

72. Curtea constată că la stabilirea limitelor competențelor Curții Supreme de Justiție în materia examinării contestațiilor, legislatorul a avut în vedere rolul constituțional central al Consiliului Superior al Magistraturii de a garanta independența autorității judecătorești (articolul 121¹ din Constituție). Totodată, legislatorul a avut în vedere faptul că Consiliul Superior al Magistraturii are competența constituțională de a aplica măsuri disciplinare față de judecători, exercitând această atribuție în mod direct sau prin intermediul organelor sale specializate (articolul 123 alin. (1) din Constituție).

73. Astfel, pornind de la rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, precum și de la competența acestuia în problemele de carieră și tragere la răspundere a judecătorilor, Curtea consideră că recunoașterea prerogativei Consiliului în materia stabilirii duratei interdicției de a ocupa funcții de demnitate publică, aplicate subiectului evaluat negativ, reprezintă o măsură rezonabilă. Curtea constată că marja discreționară a Consiliului în acest domeniu nu este nelimitată. Potrivit legii, Consiliul este obligat să emită o hotărâre motivată (articolul 18 alin. (3) din Legea nr. 252 din 17 august 2023), în care să dea apreciere tuturor împrejurărilor relevante care au impus adoptarea soluției pe caz, inclusiv să motiveze individualizarea duratei interdicției aplicate.

74. Pe de altă parte, în cazul contestării hotărârii Consiliului, Curții Supreme de Justiție îi revine un rol subsidiar. Deși Legea nr. 252 din 17 august 2023 nu abilitază Curtea Supremă de Justiție să modifice durata interdicției de a ocupa funcții de demnitate publică aplicate subiectului evaluat negativ, acest fapt nu scutește instanța supremă de efectuarea unui control judiciar deplin în privința tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, cu respectarea tuturor exigențelor unui proces echitabil.

75. Curtea are în vedere faptul că la examinarea contestației Curtea Supremă de Justiție posedă competențe importante. Instanța supremă poate să verifice elementele faptice ale cauzei, care ar fi putut conduce la o altă soluție pe fondul cauzei, dar și elementele de procedură, în cazul în care gravitatea curențelor procedurale este în măsură să afecteze caracterul echitabil al procedurii de evaluare și, implicit, să atragă ilegalitatea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

76. Curtea menționează că efectivitatea și plenitudinea unui control judiciar constă în oferirea posibilității reclamantului să beneficieze de șansa

obținerii unei soluții legale. Având în vedere scopul preventiv al interdicției (a se vedea *supra* § 69), precum și faptul că marja discreționară a Consiliului Superior al Magistraturii de a individualiza durata aplicării interdicției de a ocupa funcții de demnitate publică este determinată de limitele legale (5-7 ani), Curtea reține că eventualul dezacord al subiectului evaluării cu durata măsurii nu reprezintă, în sine, o miză suficientă pentru a pretinde un control judiciar separat.

77. De altfel, în Opinia sa, Comisia de la Veneția a subliniat că contestația nu trebuie să implice în mod necesar o examinare *de novo* a cauzei. Curtea Supremă de Justiție poate corecta erorile grave sau vădite, dar trebuie să dea dovadă de deferență, pentru a menține rolul constituțional al consiliilor, în calitate de factori decizionali principali (a se vedea CDL-AD(2023)005, § 99).

78. Așadar, prevederile contestate în acest capăt al sesizărilor prin criticile avansate de către autori nu afectează prevederile articolelor 20, 26 și 53 din Constituție.

79. *In fine*, pentru că nu s-a putut demonstra încălcarea vreunui drept fundamental, Curtea constată că nici articolele 76, 102 și 131 alin. (4) din Constituție nu sunt incidente.

80. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizările în cauză nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) literele b) și f) și (4) literele c) și d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, după cum urmează:

(a) textul „doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior” din articolul 18 alin. (1);

(b) textele „termen de cel mult 30 de zile” și „depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației” din articolul 19 alin. (2);

(c) textul „un complet de judecată format din 3 judecători” din articolul 19 alin. (2);

(d) textul „[î]n perioada examinării contestației, judecătorul vizat nu poate emite acte judecătorești de dispoziție” din articolul 19 alin. (3);

(e) textul „Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” din articolul 19 alin. (6);

(f) textul „[d]ecizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 19 alin. (7),

ridicate de dl avocat Petru Balan, în interesele dnei Ala Malîi, în dosarul nr. 3-6/2025, în interesele dlui Dorin Dulghieru, în dosarul nr. 3-8/2025, și în interesele dnei Oxana Mironov, în dosarul nr. 3-13/2025, precum și de dl Grigore Dașchevici, parte în dosarul nr. 3-12/2025, toate pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 13 noiembrie 2025
DCC nr. 166
Dosarul nr. 181g/2025*